

GUTENBERG

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

N:o 28 (4)

Finska Typografförbundets organ

Huhtikuu 1 April	Tilaushinta — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år 3 m. Irtonaisnumero — Lösnummer à 30 p.	Toimitus — Redaktion V. Blomqvist O. A. Nyman Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonspris Petiitti-riviltä } 25 p. Per petitrad }	7:s vuosikerta 1899 7:de årgången
------------------------	--	---	--	---

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Enligt förbundsstyrelsens beslut kommer Förbundets första förbundsmöte att hållas i Helsingfors den 17, 18 och 19 instundande Augusti å ställe hvilket framdeles tillkännagifves.

Förslag till öfverläggningsämnen vid förbundsmöte skola vara inlämnade till förbundsstyrelsen senast två (2) månader före mötets hållande.

Af förekommen anledning erinras afdelningarne derom, att skrivelser hvilka insändas till förbundsstyrelsen ej få på förhand publiceras i tidningarne. Om skrivelserna är af sådan beskaffenhet, att dess publicerande är af behofvet påkalladt, införes densamma af förbundsstyrelsen i Gutenberg.

Förbundet har af en medborgare härstädes såsom gåfva erhållit 1,000 mark för att utdelas åt typografer, hvilka genom eventuel indragning af tidningar blifva arbetslösa.

Till afdelningsombud har utsetts:
i Helsingfors hr A. Henriksson, adr.: Finsk Tidsskrifts tryckeri; och
i Åbo hr K. O. Aho, adr.: Uusi Auras tryckeri.

Förbundsstyrelsen.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Liittohallituksen päätöksen mukaisesti tulee Liiton ensimmäinen liittokokous pidettäväksi Helsingissä 17, 18 ja 19 p:nä ensitulevaa Elokuuta, paikalla josta myöhemmin ilmoitetaan.

Ehdotukset, keskustelu-aineiksi liittokokouksessa ovat annettavat liittohallitukselle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta.

Esiintulleesta syystä huomautetaan, että liittohallitukselle aiottuja kirjeitä ei saa julaista edeltäkään sanomalehdissä. Jos kirjelmä on sitä laatua, että sen julkaiseminen on tarpeen vaaita, julkaisee liittohallitus sen Gutenbergissa.

Liitto on lahjaksi saanut eräältä kansalaiselta 1,000 markkaa, jaettavaksi kirjaltajille, jotka mahdollisesti tapahtuvan sanomalehden lakkauttamisen johdosta joutuvat työttömiksi.

Asiamieheksi on valittu:
Helsingissä hra A. Henriksson, osoite: Finsk Tidsskriftin kirjap.; ja
Turussa hra K. O. Aho, osoite: Uuden Auran kirjapaino.

Liittohallitus.

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta:* Nykänen, Johan Sigfrid, s. l., 21/7 73. — Lundbohm, Karl Evald, s. l., 21/6 75. — Joensuu, David, s. l., 29/12 77. — Niska, Mauritz Nikolai, s. l., 1/4 67. — Tyrvänen, Hannes, s. l., 10/7 79. — Berghem, K. W. A., s. l., 10/9 58. — Lundström, Henrik Konrad, t. p., 5/11 72. — Granström, August Severin, s. l., 20/10 56. — Kovanen, Oskar, s. l., 10/4 78.

Från Åbo afdelning: — *Turun osastosta:* Kunari, Vihtori Kunnas, s.-elev, l.-opp., 22/3 80.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — *Helsingin osastosta:* 932. Malmström, Knut Elis. — 933. Lillqvist, Johan Ferdinand. — 934. Nyström, Ivar. — 935. Vickstedt, John. — 936. Lönnberg, Frans. — 937. Schlemme, Herman. — 938. Apelt, Reinhold. — 939. Lindblom, Johan. — 940. Koskinen, Emil.

Från Borgå afdelning: *Porvoon osastosta:* — 941. Lund, Viktor Herman. — 942. Kantala, Aksel Alfred. — 943. Johansson, Johan Rafael. — 944. Blomgren, Alarik. — 945. Sandberg, Erik Lennart.

Från Viborgs afdelning: — *Viipurin osastosta:* 946. Skutnabb, Johan. — 947. Väänänen, Inar. — 948. Montonen, Aleksander. — 949. Artman, Mikko. — 950. Reinikainen, Emil Bernhard. — 951. Tolvanen, Antti Juho. — 952. Vidgrén, Kaarl Fredrik. — 953. Korkkanen, Henrik Kustaa. — 954. Nymalm, August Vilho. — 955. Streng, Karl Edvard.

Från Åbo afdelning: — *Turun osastosta:* 956. Grönroos, Valter Fredrik. — 957. Vanne, Antti Antero. — 958. Laakso, Frans Henrik. — 959. Vikström, Emil. — 960. Nyström, Oskar Julian Rafael, från Svenska Förb., Ruotsin Liitosta.

Från Vasa afdelning: — *Vaasan osastosta:* 961. Halonen, Anders Ferdinand. — 962. Nygren, Aina Julia Elisabeth. — 963. Dahlsten, Alfred Johan.

Utgående medlemmar. Eronneita jäseniä.

774. Lundström, Villiam Ernst, på grund af inträde i militärtjenst, mennyt sotaväkeen.

Rättelse: — Oikaisu:

Bland anmälda medlemmar i senaste nummer står: Laakso, Frans Emil, bör vara: *Laakso, Frans Henrik.*

Viime numerossa seisoo ilmoitettuna jäsenenä: Laakso, Frans Emil, pitää olla: *Laakso, Frans Henrik.*

Förbundsstyrelsens sammanträden.

Den 6 mars. Närvarande samtliga medlemmar. Meddelades att Förbundet af en medborgare erhållit såsom gåfva 1,000 m. (Se meddelanden). Dessutom föredrogs div. skrivelser från afdelningarne.

Den 9 Mars. Närvarande samtliga medlemmar. Granskades tariff-förslaget.

Den 11 Mars. Närvarande samtliga medlemmar. Behandlades en af 5 sättnare vid „Östra Finland“ tryckeri i Viborg gjord anhållan om understöd emedan de till följd af tidningens indragning blifvit arbetslösa åtminstone till en tid. Frågan öfverlemnades till Viborgs afdelningens utredning. Dessutom behandlades smärre ärenden.

Den 16 Mars. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Bernström. Granskades tariff-förslaget.

Den 18 Mars. Närvarande samtliga medlemmar utom hrr Ahlstedt och Stampell. Föredrogs syarsskrifvelsen från Viborg, hvaraf framgick att „Östra Finland“ sättnare erhålla af principalerna 60 m. i månaden, men anhålla de fortsättningsvis om understöd. Beslöt att ej utbetala understöd, emedan det af principalerna utbetalda ansågs såsom understöd betraktadt för ganska högt, utan beslöt uppmåna sättnarene, om de ej kunna uppehålla sig med 60 m., att å orten söka annan kondition. Om detta ej skulle lyckas vidtager förbundsstyrelsen åtgärder för att förmedla åt dem plats för härstädes.

Den 21 Mars. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Bernström. Granskades tariff-förslaget.

Den 24 Mars. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Bernström och Jakobsson, hvilken föregående till följd af brådskande arbete och den senare till följd af sjukdom, voro hindrade att närvara. Behandlades frågan om förbundsmedlens fördelning mellan de skilda fonderna. Bestämdes dagar för förbundsmötet. (Se meddelanden.) Dessutom behandlades löpande ärenden.

Liittohallituksen kokoukset.

6 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki jäsenet. Ilmoitettiin että Liitto oli lahjaksi saanut 1,000 m. (Katso tiedonantoja). Sitä paitsi esitettiin muutamia osastoilta saapuneita kirjelmia.

9 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki jäsenet. Tarkastettiin tariffi-ehdotusta.

11 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki jäsenet. Käsiteltiin viiden „Östra Finlandin“ latojan lähettämä kirjelmä jossa he pyytävät apua, koska lehdin lakkauttamisen johdosta ovat ainakin jokisikin ajaksi joutuneet työttömiksi. Kysymys jätettiin Viipurin osaston selvittettäväksi. Sitäpaitsi käsiteltiin juoksevia asioita.

16 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki paitsi hra Bernström. Tarkastettiin tariffi-ehdotusta.

18 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki paitsi hrat Ahlstedt ja Stampell. Esiteltiin ystäväs kirjelmä Viipurista josta esiintyi että „Östra Finlandin“ latojat saavat isännistöltä 60 m. kuukaudessa, mutta pyytävät he vieläkin Liitolta apua. Päätettiin, että apua ei anneta, koska isäntien maksama apu sellaisena katsoen on jokseenkin runsas, vaan päätettiin kehoittaa latojia, jos eivät voi tulla toimeen 60 markalla, hakemaan itselleen paikkakunnalla toisen paikan. Jos tämä ei onnistuisi, ryhtyy Liittohallitus toimenpiteisiin että saavat paikan Helsingissä.

21 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki paitsi hra Bernström. Tarkastettiin tariffi-ehdotusta.

24 p. Maalisk. Saapuvilla kaikki paitsi hrat Bernström ja Jakobsson joka edellinen kireellisen työn ja jälkimmäinen sairauden johdosta oli estetty. Käsiteltiin kysymys Liiton varojen jaosta eri rahastojen kesken. Määrättiin aika liittokokoukselle. (Katso tiedonantoja). Sitäpaitsi käsiteltiin juoksevia asioita.

Reservfonden. — Vararahasto.

Influtna medel. — Kertyneitä varoja.

Hufvudstadsbl. sätt. — Hufvudstadsbl. lat. 16: 60.	
Central tr. — Centraalipainosta	10: 25.
U. Suometars sätt. — U. Suometaren lat. 8: 30.	
Finsk Tidskr. tr. — Finsk tidsskriftin kirjap. 4: 50.	
F. Litt. Sällsk. tr. — S. Kirj. Seur. kirjap. 4: 25.	
Simeliä arfv. tr. — Simeliuksen p. kirjap. 2: 25.	
Kirjapaino „Gutenberg“ Boktryckeri	1: 56.
Nya Pressens tr. — Nya Pressenin kirjap. 1: 35.	
Päivälehtis tr. — Päivälehdin kirjap.	1: 27.
Hufvudstadsbl. civ.s. — Hufvudstadsbl. siv.l. 1: 02.	
Senatens tr. — Senaatin kirjap.	1: —.
Pettersson & C:s tr. — Pettersson ja Kp. — 90.	
Saltzensteins tr. — Saltzensteinin k.p.	50.
Tilgmans tryckeri. — Tilgmannin paino.	—.
Weilin & Göös' sätt. — Weilin ja Göös'in lat.	—.
Lilius & Hertzbergs tryckeri, kirjapaino	—.

Summa 53: 75

1/4 99.

A. K.

Osoitteita.

Gutenbergin toimitus.

Suomalaisen osaston, hra O. A. Nyman, Ruoholahdenkatu 10.
Ruotsalaisen osaston, hra V. Blomqvist, Ruoholahdenkatu 22.

Vår reservfond

stiger så småningom, men dock icke i den proportion som vore önskligt och i förhållande till förbundets ledamotsantal. Huru annorlunda kunde det icke vara, om alla ville tydligt och klart lära sig inse betydelsen icke allenast af denna fonds befintlighet, utan också dess styrka. Vi måste förstå, att det är just kapitalstyrkan hos denna fond som skall gifva oss den respekt från våra arbetsgifvare, hvilken eljes icke visas oss fattiga arbetare.

I n:o 1 af denna tidning ingår af oss ett uppdrag till Finska Typografförbundets alla medlemmar, att en hvar efter bästa förmåga bör föröka vår reservfond. Detta vårt uppdrag iakttagas af de flesta tryckeripersonaler i Helsingfors. De insäga nyttan af att ega en stark motståndskassa, att stöda sig på vid förefallande behof. Och en formlig täflan, fatt stå främst på redovisningslistan, har numera uppstått mellan några tryckerier i huvudstaden. På årets första kvartal har sålunda i reservfondens sparbössor i Helsingfors på frivillig väg insamlats den lilla nätta summan af fmk 191: 58, nämligen under januari fmk 42: 10, februari fmk 64: 84 och under mars fmk 84: 64. I sanning ett godt resultat! — Af denna redovisning ser man tydligt, att intresset för reservfondens ökande är i starkt stigande. Bidragena ha nämligen hvarje månad stigit med c:a 20 mk. Litet tålmod ännu och vi få kanske se, att alla tryckeripersonaler i Helsingfors komma att täfla om, hvem som slipper till först å reservfondens redovisningslista. Hittills ha *Hufvudstadsbladets* sättnare varit tvänne gånger och *Centraltryckeriet* en gång till först å listan. Heder åt dem! Må deras exempel mana till efterföljd!

Men — från någon landsortsstad har till reservfonden ännu den dag som är ej något bidrag varit synligt i redovisningen. Och dock är denna fond till för allas vår gemensamma bästa. Alla ha vi rätt, så i landsorten som i huvudstaden, att vid behof anlita denna fond. Och mänskligt sedt skulle man tro, att alla kände sig solidariska med hvarandra, och en hvar på sitt håll sökte föröka ofta nämnda fond, med en huru liten skärf som hälst.

Tänka manne landsortens typografer, att kollegerne i huvudstaden alltid skola ha tålmod att ensamma föröka en fond, som är till lika mycket gagn för alla förbundets medlemmar. Vi tro, och detta med rätta, hoppas vi, att en så naiv tanke ej uppstått hos någon typograf, som en gång tecknat sig som medlem i vårt förbund. Och hoppas vi, att hädanefter äfven från landsorten frivilliga bidrag blifva synliga i redovisningarna för reservfonden, och att all likgiltighet och kraftgång hädanefter måtte bannlysas från våra led och en stark enighets- och solidaritetskänsla träda i stället.

Järjestys kirjapainoissa.

(Schweiz. Gr. Mitt.).

Så järjestystä harrasta,
Niin säästät aikaa, vaivoja.

Pitäisi olla itsestään selvää, että jokaisessa liikkeessä, jossa hyvä järjestys vallitsee, saattaa ansaita enemmän rahaa, kuin sellaisessa, missä kaikki tarpeet ovat ensin etsittävät ja kokoonhaallittavat. Mutta kun minä jo useammasti kuin yhden kerran olen saanut kokea, että monessakin liikkeessä on järjestyksen laita niin ja näin, niin pyydän esiintuoda yhtä ja toista sellaista, mikä erittäin kirjapainoissa olisi huomioon otettava. Ken kerran on järjestykseen tottunut, hänestä ei ollenkaan tunnu vaikealta asettaa kukin esine jälleen siihen paikkaan, mistä sen oli otanut ja mihinkä se kuuluu.

Aion nyt ottaa katsantoon ainoastaan konehuoneen, jättäen latojen asiaksi järjestää latoma- huoneen asianmukaiseen järjestykseen.

Jokaiselle oppilaalle olisi heti alussa painoon tullessaan opetettava järjestystä ja olisi sitä häneltä ehdottomasti vaadittava. Ja kun nuori ihminen on kerran järjestykseen totuttu, niin tulee hän aina hänelle annetut työt, työkalut, koneet y. m. pitämään järjestyksessä. Sillä tapa, mihin heti alussa totumme, juurtuu useimmiten mieleen koko elinajaksi.

Ei mikään ole painossa kiusallisempaa kuin se, että konemestarin on, ryhtyessään formujen sulkemiseen, juostava paikasta paikkaan stegii kokoon haalissaan, jotka useinkin ovat jätetyt joko formu- tai jollekin muulle laudalle. Aika on rahaa sanoo sananlasku. Ainoastaan neljännes- tai puoletunnin ajanhukka koneelta päivässä tuottaa liikkeelle niin ja niin suuren tappion vuoden pitkään.

Jos stegit (formaatti- ja sulkustegit) aina pidetään jossakin laatikossa tai hyllyllä formulautojen läheisyydessä, niin ovat ne formuja suljettaessa — jota ajanhukan vuoksi ei koskaan saisi toimittaa koneessa, vaan jos mahdollista sillä aikaa, kun toisella formulla painetaan — helposti saatavissa, sekä painamisen jälkeen on ne yhtä helppo määrittäytyä paikkaansa asettaa.

Stegii, varsinkin lyijystegii, on säästelen pidettävä, eikä niitä saa formulaudalle heitellä, sillä niiden särmät siten kolhiutuvat loville, myöskin ovat rauta- ja lyijystegit järjestettävissä tiloitettavat toisistaan erilleen, sillä näiden metallien yhteenheittäminen tuottaa niille vahingoittumista.

Suuremmissa ja keskikokoisissa painoissa pitäisi olla vasuineen henkilö formujen sulkemista varten, joka sen ohessa toimittaisi telojen valomista, paperin kantoa, interfolieerausta, pakkausta y. m. semmoista.

Vasara ja taputin (klopfholz) sekä formuavain, joita pitäisi olla vähintään yksi kappale kutakin konetta kohden, ovat pidettävät pienessä laatikossa, jota on helppo kuljettaa koneen luo ja taas käytännön jälkeen on se vietävä paikalleen. Niitä ei saa jättää milloin yhdelle, milloin toiselle laudalle ajelehtimaan, joista niitä vasta tarvittaessa on pakko haeskella. Ruuviavain, pinkoituksuikut ja muut sellaiset ovat säilytettävät niinkutsutulla avainhyllyllä, avainhylly, joka tavallisesti saadaan tehtäessä koneen mukana, on sijoitettava sen läheisyyteen helposti luokse päästävään paikkaan. Avaimet, joita hyvin usein tarvitsee käyttää, ovat oikeastaan pidettävät pienessä vetolaatikossa astimen sivussa eli alla, että nuo välttämättömät tarpeelliset kapineet olisivat aina saatavissa. Niiden tallettaminen eli oik. heittäminen koneen alla olevalle laudalle on monta kertaa tuottanut vahinkoa koneelle, kun useinkin kiireessä niitä sinne laskiessa sattui avain epähuomiossa jäämään kiskolle.

Kirjapainokone, jossa alati erilaisia töitä käytetään, on pidettävä sellaisessa järjestyksessä, että erilaisten formaattien vaihto vie mahdollisimman vähemmän aikaa. Yksi ylänauha ja yksi alanauha riittänee useimpiin töihin. Silinterin päällystys laadittakoon siten, että päällimmäisen arkin vaihto voi mitä nopeimmin ja helpoimmin tapahtua.

Formuja pestessä ei milloinkaan saa käyttää yhtä ja samaa harjaa lipeä- ja bensiinipesussa, kuten paha kyllä sangen usein painoissa tehdään. Senlaisia formuja, joissa löytyy puualustallisia kliseitä ja puisia kirjajasioita tai puupiirroksia, ei koskaan pidä pestä lipeällä, sillä siitä puu paisuu, puupiirroksat halkeilevat, ja sinkki sekä vaski happeutuvat (oxidera) lipeän ja veden vaikutuksesta, joten kliseet turmeluvat.

Jos latomuksessa on paljon kliseitä, niin pestäkään formut siinä tapauksessa aina ainoastaan bensiinillä, eli otettakoon kliseet pois, täytettäkään niiden paikat ja pestäkään sitte lipeällä.

Matriisit ovat telojen valomisen perästä hyvin puhdistettavat ja hiukan rasvattavat. Ruuvit ja stiftit pantakoon paikoilleen ja ristit ovat käärityt paperin sekä pantavat matriisiin päälle. Täten estetään tomu tunkemasta aukkoon ja seuraavalla kerralla valamaan ruvetessaan, tietää kohta mikä risti kuuluu matriisiin, tarvitsematta sitä ensin kauvan haeskella. Vaikka ristit ovatkin paperiin käärityt ja sijoitetut matriisiin, niin on vielä tarpeellista verhota matriisi paperilla.

Telat ovat säilytettävät jossakin kaapissa, tahi ainakin ovat ne tomulta suojeltavat.

Ennenkuin paperi asetetaan koneelle, on se ensin tarkoin laskettava, josko se riittää koko painokseen. Siten vältetään tuo useinkin paljon aikaa vetävä jälkipainos, kun nimitt. paperi satuu kesken loppumaan. Alkoon koskaan pantako kahta henkilöä laskemaan samaa painosta, sillä virheen tapahtuessa ei kumpikaan tahdo ottaa syytä niskalleen, vaan toinen syyttää toista ja useimmiten saa siitä suurimman harmin kokea konemestari. Arkkienlaskija koneessa on kyllä hyvä, kun se vaan pidetään hyvässä kunnossa. Vaikkei sekään tietysti makulatuuriin ja tyhjään lävitsemenneiden arkkin vuoksi voi antaa aivan täsmällistä tulosta. Varminta on, että arkkien laskemisen edeltäpäin toimittaa siihen tottunut luotettava henkilö. Paperia makasiinista ulosannettaessa, pitäisi sen mukana seurata paperilappu, johon olisi merkitty konemestari- annettujen arkkien määrä. Ennenkuin valmistunut painos annetaan pois, on se vielä kerran lasketava, merkillä varustettava ja on sen mukana annettava ulosantolappu. Tällä tavoin menetellessä vältetään se ikävyys, joka syntyy jos kerran ulosannettua työtä uudestaan vaadittaessa. Jokaisesta eri työstä olisi konttorin puolesta annettava työlista, johon olisi merkitty: tilauksen

numero, tilaajan nimi, työn nimitys latomis- ja purkausaika, paperin laatu ja koko, painoksen suuruus, aika, minkä kuluessa sen on valmistuminen ja milloin se on tilaajalle lähetettävä, jonka nimi ja asuntopaikka ovat tarkoin merkitävtävät. Tällaisesta työlistäin kautta käy kaikki monimutkainen kysely tarpeettomaksi, ja kun ne annetaan työn suoritettua konttoriin takaisin, niin voidaan niiden avulla pitää tarkkaa kontrollia tilausten suorituksesta.

Jokaisessa konehuoneessa tulee olla eri kirjat koneiden, formaattien, värien ja paperin kirjoissa pitämistä varten.

Tietysti olisi vielä paljon muuta mainittavaa, joka kuuluu hyvään järjestykseen, mutta ehkä monetkin konemestarit luettuaan nämä rivit, jo ravistavat päätään, kun minä yhdessä tai toisessa kohden menen muka vaatimuksissani liiallisuuksiin. Mutta ken ottaa seurataakseen tässä annettuja viittauksia, niin tulee hän piankin huomaamaan, että se aika, mikä järjestyksen tarkkaan noudattamiseen menee, ei puoleksikaan vastaa sitä ajanhukkaa, joka etsimisessä, kyselemisessä ja edestakaisin hyppäämisessä kulutetaan. Myöskin tuo tätä nykyä huippuunsa kehittynyt kilpailu kirjapainonkin alalla vaatii, että niinhyvin isäntä kuin työntekijäkin joka suhteessa koettavat parhaansa mukaan edistää ja katsoa liikkeen parasta, josta heidän kumppaistenkin toimeentulo ja menestys riippuu.

C. H.

Berliner Lokal-Anzeiger.

Stor seger för organisationen.

Från vår specielle korrespondent.

Berlin i mars 1899.

I Berlin har nyligen en ganska intressant arbetsinställelse slutat med arbetarens seger. I ett af de största tidningstryckerierna „Berliner Lokal-Anzeiger“, blefvo den 17 januari 24 sättare afskedade utan att de hade den ringaste aning hvarför. Två af de föräfskedade begärfvo sig till principalen, herr August Scherl, för att få höra orsaken till detta plötsliga afskedande. Här fingo de det besked, att de hade yttrat sig opassande om principalen. De hade nämligen haft ett möte, vid hvilket herr Scherl påstod sig hafva blifvit „på ett gement sätt angripen.“ Hvarifrån han fått veta detta, som inom parentes sagt ej var sant, kunde de afskedade icke förstå. Detta tillvägagående väkte naturligtvis stor förbittring inom hela tryckeripersonalen. Vid ett härefter utlyst möte beslöts densamma fordra sina afskedade kollegers kvarstannande och utsåg härför en 5-mannadeputation att framföra mötets beslut till principalen. Af denne blefvo de dock helt enkelt afvisade med orden: „kyparen i rummet bredvid hade nog hört de förömlampande yttranden“ och tillade, att „alla i tryckeriet sysselsatta förbundsmedlemmar också äro afskedade!“

När deputationen meddelade detta sina kolleger, beslöto de, öfvertygade om den oerhörda orättvisa, som herr Scherl begått mot sina arbetare, proklamera arbetsinställelse å „Berliner Lokal-Anzeiger“ tryckeri, hvarefter 118 sättnare nedlade arbetet. Men så långt borde inte herr Scherl ha låtit det gå, ty redan de följande dagarna bragte honom ganska stora öfverraskningar.

Typografernes förening i Berlin skickade nämligen ut till Berlins invånare, Lokal-Anzeigers prenumeranter och anonsörer adresserade *flygblad* i flere tiotusentals upplagor, hvilka författats af föreningens ordförande, herr *Albert Massini*. I dessa påpekades herr Scherl's brutala uppförande mot sina arbetare och uppmanades till en *allmän boycott* mot „Berliner Lokal-Anzeiger.“ Berlins invånare samt Lokal-Anzeigers prenumeranter och annonsörer sammankallades härefter till allmänna folkmöten, hvari delto go flere tusen personer, och enstämmigt blef följande resolution antagen:

1. „Mötet ser i herr Scherl's, egerer till „Berliner Lokal-Anzeiger“, åtgärd en oerhörd kränkning af lagens bestämmelser; det anser de 24 sättnare afskedande alldeles oberättigadt, och är öfvertygad, att hvarje rättänkande arbetare och medborgare upphör att prenumerera på „Berliner Lokal-Anzeiger“ och med alla loffiga medel motvärkar densamma, tills full koalitionsfrihet för arbetarne i dess tryckeri är erkänd.

2. De i „Berliner Lokal-Anzeiger“ annonserande firmor äro att anse som folksakens motståndare, så länge de låta sina annonser ingå i detta blad, och ingen arbetare skall göra sina uppköp i deras affärer. Ned med Berliner Lokal-Anzeiger!“

Följderna af dessa beslut voro nog kända för herr Scherl. Han förlorade 50,000—60,000 abonnenter utom annonsörer. Med tillhjälp af icke-förbundsmedlemmar kunde han dock gifva ut sin tidning. Men förlusterna blefvo i längden för stora och till sist måste han inleda underhand-

Föröken Förbundets Reservfond!

lingar med „Tyska boktryckar- och stilgutarförbundet“ genom „Arbetsgivarföreningen i Berlin.“ Resultatet blef, att han antog förbundets alla fordringar, och förbundet att inga förbundsmedlemmar finge mottagas i arbetet upphäffdes. Protokollt under tecknades den 10 mars.

Sälunda har arbetsinställelsen å „Berliner Lokal-Anzeiger“, hvilken medförde fullständig seger för arbetareorganisationen, fortfarit i omkr. 1 1/2 månads tid. *Lefve enigheten och solidariteten!*

Kirje Helsingistä.

Sisältö: Liittohallitus. — Yhdistyksen päätökset. — Töln „Kalle“. — Eräs tauti.

Jotta en saisi nykyään niin muotiin tullutta „sanansyöjän“ nimeä, käyn täten täyttämään toimittajalle antamaa lupaustani.

Liittohallituksen lausunnon johdosta koskeva eräältä taholta tehtyä apurahaesitystä on viime aikoina vilkkaasti keskusteltu. Kaikki ylimalkaan pitävät tekoa miehekkäänä, vaan että organisaatioimme olemassaolo olisi vaatinut enemmän varovaisuutta, syystä kun ei mitään oltu tehty rahastojen turvaamiseksi. Ehkäpä olisi ollut edullisempi tehdä se vähän lievemässä muodossa, esim. kiertokirjeellä huomauttaa kaikkia osastoja tehdystä päätöksestä, eikä laskea sitä näin jyrkänä julkisuuteen, sillä tämä vaan saattoi viranomaisten kiinnittämään huomionsa meikäläisiin enemmän kuin mitä tarpeellista on.

Viime vuonna päätti yhdistyksemme, että kaikki laitton ylityö on katsottava tariffin rikkomiseksi ja siis jyrkästi kiellettävä. Päätöksestä ilmoitettiin kiertokirjeellä, jossa huomautettiin, että missä näitä epäkohtia löytyy ja ellei ne muuten ole korjattavissa, *kunkin jäsenen velvollisuus* on siitä tehdä ilmoitus yhdistyksen toimikunnalle. Tämän jälestä ei ole kuulunut mitään, jotta sivullinen on saanut sen käsityksen, että kai tuo päätös oli tepsivä, koska ei yhdistyksen toimikunnan tiedonannoissa ole ilmoitettu tapausta, missä sen välitystä olisi tarvittu. Valitettavasti kyllä eivät asiat sentään ole niin ilahuttavalla kannalla, vaan harjoitetaan sitä vieläkin vaikka supistuneemmassa määrässä. Toverit! Mitenkä täytätte velvollisuutenne organisaatioina kohtaan, kun annatte tällaisen paheen rehoittaa keskuudessanne edes viitsimättä siitä ilmoittaa asianomaiselle toimikunnalle.

Samoin päätettiin lopettaa kerjuulistojen — olivat ne sitten laadittuna missä muodossa tahansa — kiertäminen. Päätöstä tervehdittiin ilolla, toivossa että kerrankin päästään tuosta „maanvaivasta“. Ainoastaan sellaiset listat, jotka olivat yhdistyksen puheenjohtajan nimikirjoituksella hyväksytyt, saivat kiertää. Tämän päätös näkyy jo useammalta jääneen unholaan, koska taas on sellaisia listoja ruvennut ilmestymään. Huomioon on vielä otettava, että ne useammassa tapauksessa ovat liittoon kuulumattomien henkilöiden liikkeelle panemia ja siis kaikkein vähemmän kannatettavia.

Tarpeellista lienee samalla huomauttaa, että ensin mainittu päätös koskee myöskin pyhätyötä ja että *ei edes purkaminen* ole luvallista.

„Typografbladetin Kalle
Ois pantava höyryjyrän alle“.

kuulin tässä tuonoin erään tovereistani lausuvan luettuansa mainitun lehden helmikuun n:ron ja samaa mieltä olen minäkin. Tuskin enää ilmestyy yhtään numeroa, missä ei eräs vanha kirjaltaja olisi Kallen typerän ivan esineenä. Surkuttella täytyy, ettei Kallen ikäisellä miehellä ole siksi järkeä (tervettä!), että antaisi edes ijälle arvoa. Samassa kirjeessään puhuu hän myöskin kahdesta suupalstista, jotka tulivat ravintolasta ulosheitettyä, vaan näiden nimiä eikä nimikirjaimia ei löydy ulospantuna. Miksikä? Arvatenkin siitä syystä, että ovat hänen omia kasvattiaan, vai onko Kallella monopoli muutaman persoonain ryvettämiseen?

Outo tauti, kurikkakuume, liikkuu nykyään keskuudessamme. Ollen lievää sorttia, toivon kevätkuulien pian sen puhaltavan yli ulapan parempaan maaperään.

Manasse.

Fantasier.

Luften är tung och disig. Mörkt och kallt är det i rummet. De sista vedpinnarne lade hustrun i går på eldstaden. — Veden är slut. — Vi räknade den 27:de dagen i månaden. Smöret är äfven mot slutet. — Hyran skall därtill likvideras den 1:sta dagen i månaden.

Husmodren, som är känd som en ekonomisk och praktisk hushållerska väcker stillsamt upp sin käre make till arbete och beklagar sitt öde för mannen.

Mannen ryter till.

— Har du slösat slut likviden nu redan?

— Men käre Herman, du fick ju ej så stor likvid och du skall betänka att *alt* blifvit dyrare. Hyran har ökats, veden 30 mk famnen och matvarorna sedan — försvarade hustrun sig.

— Ja! Ja! dyrt! Vi arma stackars arbetare, vi skola svältfödas. Man tager ej i akt att lefnadsförhållandena fördyras. Nej, vi skola arbeta för så godt som ingenting. När vi bli gamla få vi intet tjänstestillskott, nej tvärtom. — Jag undrar just när de skola taga i tu med införandet af tariffen.

— Du skall väl också bråka med *tariffen* och laga så att vi få gå omkring med tiggarsstafven!

— Jo, du har logik, du! Du resonerar riktigt som en arbetsgivar. Vet du ej, att om människan har en stark viljekraft och är öfvertrygad om, att hon kämpar för en rättvis sak, så bör hennes mål — *om vi äro eniga* — uppnås. Du vet ju, att vi ändå på detta sätt måste taga till tiggarsstafven — om man ej vill börja stjåla eller bli anarkist.

— Herre Jesus, Herman, hvad säger du!

I salen lyser från kronan ett vackert matt sken. Det är varmt och skönt i rummen. I anletena lyser glädjens och lyckans strålar. Man vet att man lever och känner sig lycklig här.

— Jag är nöjd med min tryckeriaffär med det är som gätt. En god ränta har det afkastat och det är något. Om jag bara finge de allt för bråkmakarena med tariffen bort från officinen. De förpesta luften med socialism. I går såg jag flere af *herrar sättere* på teatern. De ha nog råd att roa sig, men annars klaga de alltid öfver dyra tider. — Ja, men min kära gubbe — invände principalsen hustru — arbetaren är också människa. Typografen känner därtill sitt värde som medlem i samhället samt som en viktig arbetare i ljuset och fosterlandets tjänst.

— Du må nu säga hvad du vill, men jag ökar ej på deras löner. För skaffar jag mig en stab elever, sätmaskin och — de där *usslingarna till stråjkbrytare emot organisationen*. Jag tackar och prisar dem sedan i tidingarna som karaktärsfasta och mönsterarbetare.

— Ja, du är dig lik, då du själf är nöjd bör du ha människokärlek till din nästa.

Solen kastar sitt guldskimmer i sätteriet. Ett par bleka, magra män stå vid kasterna, ifrigt plockande typerna i vinkelhaken.

Dagen förut hade personalen *genom förbundets bemedling* anhållit om löneförhöjning, men fått nekande svar.

Arbetet var inställt.

De bägge sätternas ha städse varit punktliga på arbetsplatsen och fullgjort sina äligganden, men varit olydiga mot *organisationen, kollegerna och sig själfva!* Ty de ha fortsatt ett arbete som inställts af kamraterna.

— O så präktiga kamrater! Hvilka goda karaktärer!

De ha det knapt där hemma, men våga ej upptaga striden mot kapitalet, ehuru de själfva äro kapitalets styrka.

Hurrah! Typograferna ha enigt vunnit sitt mål! *Lefve enigheten!* — — — De bägge sätternas, som voro *organisationens stråjkbrytare*, luffa nu på landsvägen.

Människa betänk! „Du skall älska din nästa såsom dig själf“.

Lex.

Päiväntapahtumia.

Kirj. Observator.

— Latojan liha on kallista tähän aikaan, virkkoi vanha Janhunen, kun tapasin joku päivä sitten äijärahjuksen.

— Niin on, vastasin. Mitä maksetaan vanhasta härjän lihasta?

— Vanha liha on kalliimpaa, sillä niillä on voimakkaammat lihaket, mutta nuoret mullikat myyvät pilkkahinnasta lihansa, osaamatta käyttää edukseen hyvää aikaa ja korkeita hintoja.

— Ikävä kuulla, vastasin.

— Vaan totta, virkkoi vanha ystäväni.

— Nostetaanko kysymys yhdistyksessä.

— Ei nosteta, sanoi siihen ystäväni sillä jokaisen on itse valvottava yksityisiä etujaan, yhdistys valvoo kaikkien yhteisiä etuja.

— Sepä merkillistä, mitä varten se yhdistys sitten on olemassa, kysyin.

— Yhdistys harrastaa yhteistä parasta, ei se sekaannu semmoisiin yksityisiin seikkoihin kuin palkkojen nousemiseen eli alenemiseen. Ei se välitä kehoittaa kaikkia ammatillaisia kuulumaan liittoomme eikä se välitä sekaantua semmoisiin-kaan tapahtumiin, jos joku painajaoppilas — kuin esim. Heikki Forsblom — saa olla kymmenen vuotta opissa, ei se kuulu yhdistykselle.

— Sepä merkillistä! No mitkä asiat sitten kuuluu yhdistykselle?

— Paljon tärkeämpää niitten pitää olla. Esi-merkiksi semmoisia kuin sähkölankojen katkaisuinen yksityisten riitojen takia.

— Vai niin, vai niin.

— Eli semmoisia kuin nykyisen „Työmies“-lehden toimittajan eroittaminen.

— Vai niin, vai semmoisia niitten pitää oleman.

— Semmoiset kysymykset kuin oman sairaus- ja hautaus-apurahaston perustaminen liiton yhteyteen, ne ovat vähemmän tärkeitä ja niitten sääntöjä hyväksymään olikin saapunut vaan 12 jäsentä.

— Vai niin. Olen sitten ihan väärässä käsityksessä koko liiton ja yhdistyksen tarkoituksesta.

— Niin näyt olevan. Ei yhdistyksen tarkoitus ole yhdistää niin mahtavia aineksia yhdistykseen kuin Albin-Johansson von Nyberg & Consortium. He saavat olla rauhassa.

— Vai niin, vai niin. Eikö mainitut herrat kuulu liittoomme?

— Ei, he ovat liian yleviä ja jaloja kuuluakseen niin lapsellisiin laitoksiin kuin liittoomme on.

— Mitä aikoo yhdistys sitten tehdä näiden herrojen kanssa.

— Kutsua heidät kunniajäsenikseen, olisi liian pieni kunnia heille ja sen takia olemme päättäneet nimittää kaikki semmoiset herrat, kuin eivät kuulu liittoomme Jarru-Popoff & Eskolan liiton salaisiksi jäseniksi.

— Mikä on tämän salaisen liiton tarkoitus.

— Sen tarkoitus on eristää ja repiä auki kaikki hyvät yritykset mitä yhdistyksemme ja liittoomme koettaa rakentaa.

— Kutka kaikki ovat tämän salaisen liiton jäseniä?

— Kaikki ne, jotka eivät kuulu kirjaltajaliittoomme, vaan itsekkäistä eli huolimattomuuden syistä eivät tahdo maksaa 1:50 penniä kuukaudessa oman itsensä turvaamiseksi. Vaikka minä olen vanha mies ja suuri juoppo, niin en päivätkään tahtoisi olla eroitettuna rakkaasta liitostamme.

— Eikö nykyiset valtiolliset tapahtumat ole vaikuttaneet ettei yksikään kirjaltaja ole tahtonut olla erillään liitosta?

— Eipä suinkaan, sillä itsekkäitä ja typeriä ihmisiä ei ole helppo taivuttaa.

— No sepä merkillistä. Ja kirjaltajat kun rehentelivät ja kehuskelevat muille ammatikunnille olevansa paraiten organiseeratut.

— Niinhän ne tyhmeliniit tekevät. Mutta annetaan ajan kuluu. Tulee vielä toinenkin aika, jolloin kirjaltajain joukossa ei pidä löytymän yhtään ainoata luopiota.

— Koska luulet sen ajan tulevan?

— Silloin, kuin ylioppilaat eivät pääse lyhyemmällä oppiajalla kuin muutkaan kansakoulun läpikäyneet. Silloin, kuin kansakoulun läpikäyneet eivät tarvitse olla 8—9—10 vuotta opissa. Silloin, kuin opista pois päästessä ei tarvitse turvautua maantiehen. Silloin, kuin suomenkielelle on toimitettu kunnollinen oppikirja kirjapainotaidossa. Silloin — niin silloin kuin ahdistellaan meidän liittoomme olemassaoloa. Silloin vasta katsoo jokainen kirjapainon työmies velvollisuudekseen kuulua yhdistykseemme ja liittoomme. Vaan silloin ei olekaan enää latojan liha niin kallista kuin se sattuu olemaan nykyään ja silloin ei enää voi nostaa kysymystä palkkojen korottamisista ja työajan lyhennyksistä — sillä silloin se on liian myöhäistä.

— Hei, hei!

— Hei, hei! Vai sinä se olet, vanha rensseli.

— Minulla on tärkeitä uutisia taasen.

— No mitä? Kerro!

— Täytän tänään viisikymmentä vuotta.

— Vai niin. Toivotan onnea että eläisit vielä yhtä monta vuotta lisää.

— Armahda minua laupias Jumala semmoisesta rangaistuksesta.

— Kuinka niin.

— Silloinhan en saisi vapaapäivää viettää, jos noudatan veli Viktorin tavatonta säännöllisyyttä ja ahkeruutta.

— Onko Viktor ollut niin mallikelpoinen?

— On hyvä ystäväni. Ei hän ole juonut koskaan. Ei polttanut tupakkaa, ei koskaan ollut poissa työstä, vaan vasta nyt, viidenkymmenen vuotiaana, viettänyt ensimmäisen vapaapäivänsä.

Muistakaa Vanhuusrahastoa!

Kartuttakaa Liiton Vararahastoa!

— No aiotko sinäkin viettää tämän merkillisen päivän vapaana työstäsi.

— Aijon kyllä. Mutta kotia en uskalla mennä, sillä eukkoni panisi heti minut hakkaamaan puita eli kantamaan piimäpyttyä.

— Kehtaisiko hän tehdä sen tämmöisenä päivänä.

— Eukkoni silmissä ei tämmöiset päivät ole muuta kuin rahantuhlauspäiviä. Suuria juominkijuhlia ja teeskenneltyjen ystävyyden osoitusten ja olemattomien ansioiden etsimispäiviä ja samaa mieltä olen minäkin, mutta kotia en mene sentään, sillä eukkoni panisi minut heti hakkaamaan puita. — Hyvästi taasen.

Ockå ett resonnemang.

Faktor A. Holmberg har i senaste nummer af Gutenberg lätit införa en slags relation öfver sin ställning till finska typograförbundet och sin arbetareuppfostningsmetod samt några uttalanden om typografins höga ståndpunkt i landsorten, särskildt — naturligtvis — Hangö. Och detta har han gjort i anledning därpå, att en insändare i en föregående nummer offentliggjort några statistiska data! beträffande arbetspersonalen vid Hangö tryckeri, hvilken — enligt insändarens uppgift — är sammansatt af en utlärard typograf och nio elever.

Att insändaren träffat spiken på hufvudet framgår redan därpå, att hr Holmberg helt försiktigt undvikit att omnämna tryckeripersonalens sammansättning, men väl den „metod“ han tillämpar vid den s. k. uppfostringen. Men hvartil har dessa kullerbyttor tjänat, då hr Holmberg bättre än någon annan borde veta, att han själf etablerat eh s. k. barnkammare inom tryckeriet och där han, om man så kan säga, med faderlig ömhet uppfostrar 9 telningar för den typografiska banan; och som motivikt mot dessa ungdomar finna vi — allt enligt insändarens uppgift — endast en utlärard typograf. Hr Holmberg vet också — och det med all säkerhet — att dylika förhållanden icke äro normala, hvarför då resonera gentemot sin inre öfvertygelse.

Hr Holmbergs påståenden att han genom sin metod vill uppfostra en god arbetarestam har mycket bismak af ordrytteri och är tillika löjväckande. Det torde nämligen, enligt undertecknads uppfattning, icke möta några svårigheter i Hangö att ordna personalförhållandena så, att några anmärkingar däremot icke kunna ifrågakomma; isynnerhet, som någon lokal konkurrens därstädes icke förefinnes.

Hr Holmbergs yttranden, att arbetsskickligheten numera är lika högt upptrifven i landsorten som i hufvudstaden har äfven väkt en viss förvåning och någon i yrket invigd fackman kan naturligtvis icke håller dela denna något befängda åsikt. Nog få vi landsortsbor — och hr Holmberg med — fortfarande hålla oss passiva och endast beundra framstegen inom tryckerierna i hufvudstaden, emedan den tid torde vara ganska aflägsen, då landsorten i Finland kan producera tryckarbeten af enhanda art som hufvudstaden.

För öfrigt är det en oerhörd ironi, att tala om yrkesskicklighet, då man har en sålunda sammansatt tryckeripersonal som den ofvan anförda.

En faktor i landsorten.

„Kroisos-pähkinä“.

Yhä vaan meillä kuten muuallakin pohditaan polttavia kysymyksiä, joiden tarkoituksena on „työmiehen aineellisen tilan“ parantaminen. Niin tehdään kirjaltaja-liittokunnan leirissäkin. Ja kieltämättä on tämä yleisen hyvän harrastus ansainnut ja ansaitsee mitä suurinta kiitosta ja kunniaa, varsinkin kun otamme huomioon, että ani harvoin, ainakin vähemmässä määrässä, harrastajat itse saavat nauttia harrastamiensa parannusten tuottamia etuja; heidän kylvönsä hedelmät jäävät jälkipolven poimittaviksi. Mutta niinhän on luonnonlaki määrännyt, että kukin polvi raivaa tietä tulevalle, jättäen oman uransa sivuhaaraksi, mikä hetken kuluttua on umpeen kasvanut. Todellakin suuremmoista itsensä uuraamista!

Tämä itsensä uuraaminen ilmestyy kyllä kaikissa kansaluokissa, eri lailla kussakin, mutta, työmiehen kannalta katsottuna, kuitenkin kaudimmassa muodossa juuri työväenluokassa. Puhumatta niistä niukoista oloista ja puutteista, joissa he itse saavat elää, niistä vaivoista ja rasituksista, joita he saavat kärsiä jokapäiväisen toimeentulonsa taistelussa, saavat he yhä katkerimpia vastuksia vastaan taistella, hankkiessaan jonkunkaan helpotuksen tai edun jälkeläisilleen. Mutta niistä välittämättä he yhä vaan yrittävät sitkeänä, ja luottavaisesti toivovat, että „vaikka kokee, eipä hylkää Herra“, useasti tyytyväisenä

uhraten oman etunsa. Niin harvoin käy onni vierailla työkansan piirissä, että sitä tuskin tunnetaan. Mutta sentähden kai sitä niin hartaasti koetetaankin johtaa jälkipolven luokse, josta kuitenkin „onnen suosiomi“ pitävät huolta siksi, ettei se noin vaan eksymäsi pois heidän piiristään. Ja mihin se kerran on vieraaksi saatu, ei se sieltä heville lähdekään, sen on kokemus osoittanut.

Kumminkin, kaikista ponnistuksista huolimatta, on hyvin vähän ollut hyötyä parannuspuuhista, sillä jos vastustajat on onnistuttu taivuttaa jonhonkin parannukseen jossakin eri kohdassa, ovat he toisessa kohdin tavallisesti takaisin ottaneet sen, minkä taivutuksen kautta ovat menettäneet. Ja niin on syntynyt uusi parannettava kohta, aina sitä mukaan, kun jotakin on parannettu. Siten taistelu yhä vaan jatkuu loppumattomiin, niinkauvan kuin kaksi toisellensa vastakkaista, melkein vihamielistä puoluetta täytyy yhdessä toimia.

Mutta jos kumpikin eriaisi omaksi ryhmänsä, jos kaikki haarat olisivat itsenäisiä, riippumatta erityisesti mistään toisesta haarasta, mutta kumminkin yhteisinä muodostaisivat suuren kokonaisuuden, silloin voisivat kuhunkin haaraan kuuluvat yksilöt todellakin kerran tulla yksimielisiksi, tai ainakin edellyttää se suurim-pää mahdollisuutta tämän asian suhteen.

Jos ajatteleme esimerkiksi, että kaikki maa jaettaisiin maata viljelevän luokan kesken, olisi paljon vähemmän irtolaisia — ja suurtillaisia — ja luultavaa myöskin on, että maa olisi tyystemin viljeltyä, sekä tyytyväisyyttä enemmän. Ja irtolaisuus- ynnä torpparikysymykset valtiollisella alalla hyvin läheisesti tähtäävätkin siihen suuntaan, vaikka ei juuri tasajakoon. Mutta jos niin tehtäisikin, ei se silti vähentäisi sen tuotanto-arvoa, ei menekkii, eikä alentaisi kenenkään säätyä. Vaan jos ei mitään muuta tämän asian eduksi tehdä, kuin turhia puheita pidetään, jonkun torpan kontrakti varmennetaan, eli palotetaan ja myydään joku kruunun palsta enimmänsä maksavalle, tai muuta sentapaista, ei asia koskaan tule autetuksi muuta kuin siksi kertaa, eikä suurtillaiset vähene.

Samoin on laita käsityöläistenkin piirissä. Niin kauvan kuin ei pyritä mihinkään muuhun, kuin ainoastaan jonkun määrätyn palkkasuunnan saantiin, tai työpäivän lyhennykseen, eli muihin semmoisiin pikkuseikkoihin, ei aineellinen toimeentulo siitä parane muuta kuin siksi kertaa, eikä siten ole suurestikaan vaurastunut. On vaan päästy ehkä yhdestä pahasta; mutta kun voitosta innostuneina käymme tarkastamaan voittopalastamme, huomaamme ensi silmäyksellä, että „voipuoli“ onkin kääntynyt alaspäin, joten siihen on tarttunut yhä enemmän „puhdistettava“. Ja niin alamme uudestaan.

Sanottane, ettei täydellisen voiton mahdollisuutta ole olemassakaan. Sen mielellään myöntän oikeaksi, ja olenkin kyhännyt nämät rivini siinä tarkoituksessa, että saisin toisetkin tuon olemattomuuden huomaamaan. Mutta jos kumminkin minäkin puolestani tässä sekavassa vyyhdessä olisin yhtenä selvittäjänä, ja auki saisin jonkunkaan solmun, niin en silloin olisi ainakaan jouten ollut.

Sanoin „vyyhdessä“, ja sillä hyvällä syyllä tarkoitin liittoamme. Kuten tiedetään, perustetaan liittoja yksimielisyyden saavuttamiseksi josakin erityisessä tarkoituksessa, ja tämän yksimielisyyden avulla sitten painetaan sitä vaakakuppiä, jonka vastapuolta vastustuspuolue on asettunut painamaan. Tällaisella yhteispainolla on aina valtaava vaikutuksensa. Kun pääoman omistajat perustavat tällaisia liittoja, osaavat he niille aina antaa vastaavan nimityksen. Tavallimminkin kutsuvat he niitä „monopooliksi“, tai vähemmässä merkityksessä „osakeyhtiöksi“, sekä myöskin „renkaaksi“. Tuon tuostakin saamme sanomalehdissä lukea sen ja sen „renkaan“ ihmeellisestä vaikutuksesta vastustajiansa, tai „monopoolin“ mahavasta voimasta ja voitosta, eli „osakeyhtiön“ loistavista ahvääreistä, ja hyvästä korosta, jonka se osakkailleen tuottaa.

(Jatk.)

Arbetarerörelsen och nykterhets-saken.

Under denna rubrik ingår ett par behjärtansvärda uttalanden angående fackföreningsrörelsen, hvilka för en tid sedan ingingo i „Vägvisaren“, som utgifves af G. F. Berndtsson i Östersund, medlem i Sv. Typograförbundet.

Det ena är tidningens eget och det andra den socialdemokratiska tidningen „Arbetets“, och lyda sålunda:

Mer än en gång har våra tankar fästs vid den nu pågående arbetarerörelsen. Vi ha med glädje sett den ena fackföreningen efter den andra bildats för att härmed arbetarna skulle genom dessa bevaka sina rättigheter och kunna erhålla en bättre ekonomisk ställning.

Sammanslutning är makt, heter det med rätta. Och i denna sammanslutning af arbetare som organisera sig spelar nykterheten — enligt vår öfvertygelse — hufvudrollen.

När uppslaget till en fackförenings bildande göres af arbetare, som kastat af sig rusdrycksoket och har inträdt i någon nykterhetsförening, kan man vara viss på att kraft och energi ej skall saknas för att driva den framåt. Det är dessa som blifvit, hvad man i ordets rätta bemärkelse kallar, *klassmedvetna arbetare*. Också ser man upp till dem med tillit om framgång.

Om det så lyckligt skulle vara, att alla medlemmarna i en fackförening består af absolutister, som vet hvad de vilja, och således för visso erkänner nykterheten som det bästa organisationsmedlet för en enig sammanhållning. är det att hoppas att rörelsen skall ytterligare gå framåt till stor båtnad för dess medlemmar.

Det är också glädjande att erfara, att det ena fackföreningsorganet efter det andra börjar att uppmåna sina medlemmar att hålla sig nyktra och därigenom alt mer och mer höja sitt anseende samt blifva goda och säkra medlemmar i den organisation de tillhöra.

Vi lyckönska hvarje arbetare, som frigjort sig från rusdrycksbruket. När han har blifvit kvitt det erfar han först hvad det vill säga att vara *själfständig*.

Fasthållande hvad vi som hufvudfaktor anse i en fast organisation: *helmykterhet*, aftrycka vi följande beaktansvärda uttalanden ur tidningen *Arbetet*, och i hvilket vi till alla delar instämma

Med arbetarnas organisation förstås icke blott högre veckolon och kortare arbetstid.

Bakom detta ligger annat och mycket mera: starkare hederskänsla, större kraf på lifvet och därmed större kraf på en själf.

Den dåligt aflönade arbetaren, som tager emot hvad han blir erjuden känner intet ansvar för, hur han fyller sin plats i lifvet. Han gör, hvad han är nödsakad till, men intet därutöver.

Den organiserade arbetaren, som medvetet går mot målet: ekonomisk och andlig frigörelse, känner ansvar. Han vet, att hans skam är organisationens, kamraternas skam.

Det är därför också en själfklar sak, att de organiserade arbetarne äro de dugligaste och pålitligaste.

De större krafven på lifvet låta arbetaren aldrig slå sig till ro. Ständigt upptäcker han nya fält för sitt vetande. Det ligger honom alltid om hjärtat att stå på höjd med sin tid i bildning och kunskaper.

Kort sagt: den organiserade arbetaren skall alltid ställa sådana kraf på sig själf, att han kan uppfylla de kraf, som andra med rätta kunna ställa på honom.

Därigenom, att organisationen höjer den enskilde individen, höjer den också hela samhället i moral, sundhet och kraft.

Kuusi vanhan kokeneen oivallista liikeohjetta.

1. Hanki ensin itsellesi tyydyttävä taito, ennenkuin liikettä aloitat, ja ala pienestä, jos ei itselläsi ole runsaita varoja. Hanki parhaat työkalut ja koneet. 2. Älä koskaan osta enempiä, kuin minkä voit käteisellä rahalla maksaa, älä koskaan kirjoita nimeäsi vekseliin! Säilytä tavaras jos suinkin mahdollista on, aina lukotakana. 3. Lähetä lasku tavaran mukana; ken ei laskuansa maksa kolmen kuukauden kuluttua, hae häneltä laskun määrä oikeuden kautta ulos. 4. Niinkauvan kuin työväkeä on työssä, ole itsekin toimessa tahi pidä luotettavat ja koetellut miehet sijassasi. Pidä ainoastaan ahkeraa ja kunnollista työväkeä ja maksa hyvä palkka. 5. Anna liikkeestäsi ainoastaan sellaista työtä ulos, joka on liikkeellesi kunniaksi; jollet jostakin työstä luule mitään, voitavasi, niin älä ota sitä tehtäväksesi. Älä milloinkaan tee työtä polkuhintaan. 6. Toimita työ luvattuun aikaan valmiiksi — sanasta miestä, sarvesta härkää! Täytä aina tehtäväsi halulla ja innolla ja ole kaikissa nautinnoissa kohtuullinen.

Kirje Tampereelta.

Lienee kulunut vuotta pari siitä, kun viimeksi mitään tietoja täältä on näkynyt Gutenbergissa. Ne loppuivat silloin, kun „Vennu“ muutti paikkakunnalta. — Kirjaltajayhdistyksen valitsemia kirjeenvaihtajia on tällä ajalla kyllä ollut kaksi, vaan siitä huolimatta ei äänenkannattajasamme ole näkynyt ainoatakaan kertomusta edes yhdistyksen kokouksista. Tosin ei niin laimeasta joukosta, kuin täkäläinenkin kirjaltajakunta on,

ole paljoa kerrottavaa, vaan saattaahan puhua myöskin sen laimeudesta.

En tosin tahdo väittää, että takäläiset kirjaltajat olisivat ainoat, joilta puuttuu harrastusta yhteisiin asioihin, vaan etteivät he ainakaan siinä suhteessa jätä etusijaa kellekään muulle, se on varma. On kummallista, että kirjaltajat enemmän kuin mikään muu ammattikunta, osoittavat niin tuiki vähän huomiota asioille, jotka, joko välittömästi tai välillisesti koskevat heitä itseään ja ammattikuntaa, puhumattakaan yleisemmistä asioista. Kuvaava tosiasia on, että takäläisen yhdistyksen kokouksiin on aivan mahdotonta saada puoleen sataan nousevasta jäsenluvusta 10 osanottajaa enempää; usein jäävät ilmoitetut kokoukset osanoton puutteesta pitämättä. Ei olisi ihme, jos ne muutamat jäsenet, jotka koettavat pysytää henkeä tällaisessa riutuvassa ruumiissa, lopulta kyllästyisivät, nähdessään ympärillään ainoastaan välinpitämättömyyttä. Mihin tuloksiin päästään, kun tulee kysymys jostakin tärkeästä, koko maamme kirjaltajistoa koskevasta elinkysymyksestä, näyttää ainakin enteistä päättäen hyvin epätietoiselta.

Ei missään liene elantokustannukset siinä määrässä kohonneet kuin viime vuosien kuluessa täällä. Liioittelematta voipi niiden sanoa nousseen 70:llä prosentilla. Sietää näin ollen kiristää nälkävyyttä entistä lujemmalle, jos mieli tulla toimeen palkkaperusteilla, jotka ovat olleet nykyisellä kannalla kymmenkunta vuotta. Tuskinpa mikään muu ammattikunta on pysynyt niin ennalta palkkausasiassa kuin kirjaltajat. Viime syksynä herätetty kysymys palkkojen väliaikaisesta korotuksesta jätettiin sikseen Liittohallituksen kehoituksesta. Isännistöille ei työvään asema ole vieras, koska isännät olivat läsnä äsken mainittua kysymystä käsiteltävässä, vaan eihän voine toivoa heiltä tilan parantamista sitä vaatimatta.

Liiton sairais- ja hautaus-apurahaston toivotaan alkavan vaikutuksensa jo ensi kesänä. Luulen siihen yhtyvän jäseniä hyvinkin runsaasti. Ainakin täällä ollaan tyytymättömiä siihen, että vanhan rahaston Helsingissä olevat jäsenet ovat korottaneet kuukausmaksut kahdenkertaisiksi. Rahaston vanhoille jäsenille on kyllä edullista kuulua siihen vieläkin, sillä suuri osa heistä jo on puolitiensä eläke-ikä, joten heille ei korotus ole mikään rasitus. Vasta yhtyvät pitävät ainakin maksuja liian korkeina.

Tampereen kirjaltajayhdistys on nyt ensi kertaa käyttänyt stipendiorahastoansa, julistettuaan haettavaksi yhden 900 markan stipendin. Hakuaikana ilmaantui ainoastaan kaksi hakijaa; näistäkin vielä toinen peruutti hakemuksensa. Kun ei ainoan jällellä olevan hakijan, hra J. Heikkilän, kelpoisuutta vastaan ollut muistuttamista, annettiin stipendi yksimielisesti hänelle. Stipendin saaminen velvoittaa olemaan ulkomailla yhden vuoden, josta ajasta korkeintaan puoli vuotta Skandinavia- viassa. Stipendiaatin tulee ottaa selko siitä, pääseekö hän oppilaaiksi ammattikouluun Pariisissa, jossa hänen siinä tapauksessa tulee käydä. Esitettyään sieltä saamansa vastauksen yhdistyksen johtokunnalle, en stipendiaatti oikeutettu lähtemään matkalle, joka hänen on aloitettava viimeistään puolen vuoden kuluttua stipendin saatuansa.

T.

Vapaita sanoja. Fria ord.

„Spaltfyllnad.“

Till Red. af „Gutenberg.“

Anhållas om införande af nedanstående:

Den mindre omsorgsfulla korrekturläsning redaktionen egnat min senaste uppsats, har åtminstone t. v. betagit mig lusten att leverera spaltfyllnad till „Gutenberg“. Då redaktionen emellertid försäkrat att bladet härnäst kommer att egna min obetydliga person större omsorg än hittills, är det likväl möjligt att jag framdeles, då det påtänkta spionerisystemet hunnit iscensättas och börjat fungera, får anledning återkomma. Till dess: au revoir.

Aug. Holmberg.

Red. svar. „Den mindre omsorgsfulla korrigeringen“, som ni ordar om är endast svepskel för att slippa från hela historien. Det enda korrigeringsfelet vi upptäkt i eder skrifvelse var i ett af eder användt främmande ord, kring hvilket ni nu söker koncentrera hela er reträtt.

Nästa gång då ni önskar anlita Gutenbergs spalter, ber vi eder tillika ge tillkännan om det är „spaltfyllnad“ eller ej. Tidningens utrymme medger nämligen ej införande af onödig „spaltfyllnad“.

Vårt „spionerisystem“ har numera begynt „funktionera“, och kunna vi i anledning där af framdeles, i fall af behof, återknyta bekantskapen. Till dess: „då svidanja“.

Anhållas förbindligast om införande af följande i Gutenberg.

Då jag föredrog att „Typografernes sjuk- och begravningshjälpskassa“ skulle slutas till Förbundet, var det för ingen del meningen, att kränka eller kritisera de nu redigerade och utarbetade stadgarna till Förbundets sjukkassa. Nej! Jag tänkte på alla dem, som nu tillhöra Typografernes sjukkassa, men som möjligen hellre ville höra just till denna nya kassa. Man måste betänka, att våra knapt tilltagna löner ej hinner till öfverallt. Ty den, som litet intresserar sig utom typografernes egen nivå och därtill skattar till vår egen organisation, får sannerligen vidkännas af utgifter. Att höra till bägge kassorna blefve dyrt och synes vara onödigt, synnerligast då Red. upplyser mig, att Förbundet nog kommer, att „lägga embargo“ på kassan. Hvarför då inte lika så gådt göra detta genast? Då skulle Förbundet ha kassa och tillika kunna fylla tre af sina uppgifter. Förbundets uppgifter torde hvarje typograf, som inträder i detsamma, känna till.

Blir det icke splittring, om ett par hundra medlemmar tillhöra „Typografernes sjukkassa“. Men, som ifall kassan genast „antvades“, skulle vara själskrifna medlemmar i „Förbundets sjukkassa“. Ty det är en naturlig sakernas gång, att personer, som icke tillhöra Förbundet, men väl till sjukkassan, måste få tillhöra densamma änskönt hon kommer under Förbundet. Nya medlemmar äga emellertid sedermera icke inträde utslutande till sjukkassan, utan att tillika vara medlemmar af vårt Finska Brödräfförbund. Vi hafva sjukkassans årsmöte i mars *, det är tids nog, att samla fullmakter af landsortsborna. I hufvudstaden borde i denna fråga råda endast en mening. — En styrelse, — ett förbund. Altså, grip värdet an.

*

Hvad åter tariffen beräffar, så har jag äfven här blifvit missförstådd. Jag erkände nämligen arbetaren vara sin lön värd. För tabeller m. fl. civila arbeten ansåg jag, att en för landet gemensam tariff borde tillämpas, men för mindre och lättare accidenser — en viss term! Förslagsvis timaförning. Detta stöder jag mig på, att t. ex. för ett medlemskort af simpel, kulört kartong beräknades i hufvudstaden å en officin 15 mk per 200 st., 10 mk å en annan. För ett likadant kort beräknades i landsorten å ett tryckeri 7: 50 och å ett annat 5 mk. Beräkna vi arbetet på beräkning eller per timme, blir skillnaden ganska stor. Huru som helst beräknadt afkastar kortet likväl vinst. Här af konkurrensen! I landsorten beräknas å många officiner accidensarbetena per timme. Många exempel kunde dragas, som bevis, att man ibland är ovanligt billigare i hufvudstaden med accidensarbetena och tvärtom. Därför bör det finnas något rättvist och billigt stadgande som arbetsgifvaren kan hålla sig till. Tariffen bör vara utarbetad i en sund riktning. I en såväl för arbetaren som arbetsgifvaren billig och rättvis fordran. Är hon endast fordrande går hon ej igenom utan hårda strider, däremot om hon är billig och rättvis kan arbetaren med stolthet och mod kämpa för sin sak och räkna den allmänna opinionen på sin sida. Då är det endast enighet hos korporationen, som hedrar dess sak. Då är det bäst att se på målet.

Sic.

Red. svar. Ännu en gång: de båda sjuk- och begravningshjälpskassorna komma, enligt vårt förmenande framdeles att förenas och underordnas Förbundet.

Hvad åter den nya tariffen vidkommer, så vore det bäst, att resp. afdelningar ville godkänna densamma helst med de af Förbundsstyrelsen gjorda förändringarna.

Sanningsenligheten i nedanstående historik, som kommer att ingå i en serie artiklar, står för ins. räkning.

Historik öfver Nya Pressens tryckeri.

I.

Den 1 januari 1883 började härstädes utkomma en stor daglig tidning med namnet Nya Pressen och utgifvas från ett nybildadt tryckeri, som under firma „Tidnings och tryckeriaktiebolaget“ härstädes. Tidningen hade i början åtskilliga motigheter att utstå, beroende dels på att en främling, svensk till bördan, af bolaget antagits till faktor för densamma, dels och kanske som allra största skäl brist på ordentliga sättare. Den 15 mars samma år inträdde emellertid nytt skede i tryckeriet. Bolaget hade erhållit en ny faktor, nyss entledigad från en likadan befattning vid Helsingfors Dagblad. Denne hade under sin korta vistelse som Dagbladets faktor gjort sig känd, som en energisk man, och därtill som en god arbetarevän. Och var det också därför, som han, då han erhöi faktorsplatsen på Nya Pressen, största delen af Dagbladets sättare följde

med honom till det tryckeri, hvars faktor han nu blifvit. I början gick allt godt och väl. Alla de förhoppningar man ställde på honom besannades, men allt som tryckeriet blef större, steg också hans egensinne och missnöjet med honom har från arbetarnes sida växt dag från dag, tills den brutit ut i full kraft och var nära att laga tidningen Nya Pressen utan ordentliga sättare.

Vi skola här söka, så godt sig göra låter, till våra läsare klargöra förhållandet, särskildt som vi hafva fullt exakta uppgifter att tillgå. Då man viste att tryckeribolaget var rikt och inte skydde några uppoffringar, för att få åt personalen så bra, som ett tidsenligt och mönstergodt tryckeri kan bjuda på, så antog man, att intet skulle fattas, hvarken god tidsenlig lokal eller stil och öfrigt material i tillräcklig mängd. Men allt som tidningen utvidgats ha materialen minskats. Man vet icke efter hvilken gjutsedel stilen blifvit stäld. Men om detta skett af pur okunnighet hos faktorn, hvilket förresten icke skulle varit något under. Allt nog, då ny stil anländt, fattas alltid något af bokstäfverna, ja bristen har varit så stor, att till och med sättarna varit tvungna att använda i petistilen, där det fattades r — fraktur sådana, detta är ju löjväckande, men ändock sant, och då faktorn upptäckte detta erhöi sättaren naturligtvis ovet och att beklaga sig hjälpte icke ty faktorn är, som smått folk i allmänhet, argisinta och häftiga. Likaså var fallet med utslutningen, då ny stil erhöi kom det ingen utslutning, och att göra en höflig hemställan härutinnan hjälpte intet, utan vankades det epitetet i ett eller annat slag, ty sättarna voro naturligtvis missnöjda. Det hände mången gång, att i värsta brådskan sättarna voro tvungna att sätta sig ned och af gammal, i tyg kastad stil laga åt sig — utslutning, och att faktorn, då han såg detta endast skrattade häråt, menande att det var bra gjort. Han brydde sig föga om att detta var sättarens förlust; nej, detta angick honom ej det ringaste. Likaså var förhållandet med stilen. Då personalen ökades med en ny sättare fingo öfriga sättare skramla ihop åt honom både stil och utslutning, och de som detta vägrade erhöi sig en extra uppsträckning. Och för att i någon mån mura fast munnen på dem, som vågade opponera sig mot faktorns förfaringssätt och för att erhålla blindt tillgifna arbetare, mot hvilka han kunde göra huru han behagade, hade han infört ett s. k. spänssystem, utaf hvilka han också lyckats skaffa viljelösa individer, hvilka trodde att allt hvad faktorn gjorde var rätt, ty de visste intet annat „uppostrande“ som de blifvit i de förhållanden, som voro rådande inom tryckeriet. Den enda, hvilken icke böjde sig i faktorns vilja är en äldre sättare, hvilken också alltid när det gällt opponerat sig mot allt hvad orätt varit, men har han också härför alltid behedrats med titeln opprismakare m. m., och till sist har honom frantagits „spänet“ och gifvits åt en „bocare“. (?) Sista nämnda sättare, hvilken inom parentes sagdt, bor i faktorns gård är i godt „smör“. Honom har gifvits förmåner, mer än åt någon annan. Att börja med, bryter han om Nya Pressens veckonummer på sina *fridagar*, samt erhåller härför 10 mk pr nummer, utom att han prickar och erhåller full betalning för alla klichéer, som ingå i densamma; schackspelet, som ingår i hvarje måndagsnummer är hans sak att ändra, då telegram i extra bilagor medföljt Nya Pressen får han sköta om, likaså dejourneringen om söndagarna för samma ändamål för 1 mk om timmen, dessutom är hans fru anställd som sättare å tidningen om dagen, samt erhåller full valuta eller lika mycket betalt som nattsättare. Att allt detta förargar den öfriga personalen är en klar sak, då härtill kommer, att allt hvad frun hör, därom rapporterar åt faktorn, hvilken såsom varande mottaglig för allt skvaller, mottager med begärlighet alla „nyheter“. Faktorn å tryckeriet är nämligen en person, som tycker om skvaller. Vi ha oss nämligen bekant att han, faktorn, då han en kort tid arbetade på Finska Literatursällskapets tryckeri, då en af sättarna var på vift, och hans „späné“ utan arbete begaf sig till dåvarande faktorn å sagda tryckeri och förehöll honom det orätta uti, att en person, som viftar har arbete, och den hvilken arbetar ordentligt, får vara utan, följden blef också den, att arbetet togs utaf den försumlige och gafs åt den ordentlige. Men betalningen härför uteblef heller icke utan erhöi han för detta mandat utaf kamraten ett välbehöfligt kok stryk och fick, som tecken härför, gå några dagar med blätt öga, och hade man trots att denna sport också framdeles skulle upphöra, men icke dess mindre tolererar han nu i egenskap af faktor, detta ofog, som är att betraktas lik en nedrighet gentemot kamraterna, och när allt går omkring, så lider faktorn själf mest härutaf, ty följden härför blir som helt naturligt är, missnöje inom tryckeriet, och därigenom uppstår själfallet mycken oreda. Också torde Nya Pressens tryckeri vara det enda tryckeri, hvarå spänssystemet existerar, hvarför också andan inom densamma är rutten och kamratskap dålig och den ömsesidiga förtrohet, som bör råda å ett tryckeri, bannlyst därifrån.

*) Införande fördröjdt.

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— **Helsinki.** Yhdistyksen kuukauskokouksessa 19 p. maalisk. ilmoitettiin toimikunnan järjestäytyneen siten, että hrat F. Bäckman valittiin varapuheenjohtajaksi, V. Bange kirjuriiksi, A. Karjalainen rahastonhoitajaksi, V. Forsström kirjastonhoitajaksi, O. A. Nyman kalustonhoitajaksi ja E. Fridmodig tarkastajaksi. Juhlatoimikuntaan on valittu hrat A. Levander, V. Johansson, A. Fagerstedt, Hannes Sigell, T. Salmi, O. Tuisku, E. Packalén, ja on se keskuudestaan asettanut hra O. Tuiskun puheenjohtajaksi. Helsingin osaston asiamiehenä on hra A. Henriksson edelleen. — Suomen Kirjaltajaliiton sairastus- ja hautausapurahan sääntöjen ehdotus luettiin ja hyväksyttiin pienemmällä muutoksilla.

— **Helsingfors.** Typografernes förening hade månadsmöte d. 19 mars. Till först meddelades, att bestyrelsen konstituerat sig på följande sätt: hr F. Bäckman vice ordförande, hr W. Bange sekreterare, hr Alb. Karjalainen kassör, hr V. Forsström bibliotekarie och hr E. Fridmodig kontrollör samt hr O. A. Nyman materialförvaltare.

Till ombud i Finska Typografförbundet har utsetts föreningens ordförande hr A. Henriksson, hr F. Bäckman till kontrollör i festbestyrelsen, till festbestyrelsen hrr A. Levander, V. Johansson, A. Fagerstedt, H. Sigell, T. Salmi, O. Tuisku och E. Packalén. — Härefter vidtog granskningen af förslaget till stadgar för Finska Typografförbundets sjuk- och begravningshjälpskassa. Med några smärre ändringar godkändes förslaget, uppgjort af förbundsstyrelsen. Dessa stadgar böra granskas och vara godkända af Finska Typografförbundets samtliga 16 afdelningar innan den 25 mars.

— **Kristinestad.** Kristinestads Typografklubb sammanträdde den 5 mars till möte med anledning af meddelandet i Gut. om förbundsstyrelsens beslut. Klubben emottog förbundsstyrelsens beslut med entusiasm och beslöt sända en tacksamhetsskrivelse till styrelsen för dess fosterländska beslut, hvilket torde med välvilja omfattas af hela finska typografkåren.

Klubbens medlemmar har kommit öfverens att göra frivilliga insamlingar till förbundets allmänna (?) fond. Något som bör annoteras är att två af Kr. T:s tryckeris sätterelever frivilligt tillskjutit hvar sin skärf till allmänna fondens kassa.

O. C.

Uutisia. Notiser.

— **Ny förbundsafdelning.** Typograferne i Lovisa ha beslutit bilda förening och ingå som afdelning i Finska Typografförbundet.

— **Dödsfall.** Den 3 mars afled härstädes typografen *Karl Henrik Johansson* i en ålder af 22 år. Dödssjukdom bröstlidande. J. tillhörde Finska Typografförbundet.

Torsdagen den 30 mars afled typografen *Kyösti Aleksander Junntila* i en ålder af 24 år, efterlämnade maka och ett barn. Den afidne konditionerade senast af Finska Literatursällskapets tryckeri. J. tillhörde Finska Typografförbundet.

— **1,000 mark** för understödande af sådana arbetare, hvilka genom eventuel indragning komma att lida af arbetsbrist, har Finska Typografförbundets styrelse af en medborgare fått emottaga.

— **50 år** fyllde faktorerne *Victor Pettersson* den 17, och *Josef Sigell* den 19 mars. Båda tillhöra de vår organisation och innehar den senare förtroendeposter inom densamma.

— **Efterföljansvärdt.** Päivälehtis personal har beslutit, att härefter afstå en half procent af inkomsterna till förbundets reservfond.

— **Konsert** gifves af Typ. föreningens i H:fors maskör med benäget biträde, söndagen den 9 dennes kl. 5 e. m. i Brandkärshuset.

— **En praktfull blomsterkorg**, bestående af röda och gula rosor jämte rödt sidenband har Typografernes förening i Helsingfors fått emottaga af medborgarinnor, i anledning af förbundsstyrelsens beslut, att Finlands typografkår ej ännar emottaga nådegåfvor från ett visst håll, utan söka dem förutan komma till rätta så godt sig göra låter.

— **Finska typografernas understödsföreningens** anhängan om stadsfästelse af förändrade stadgar för föreningen och dess understödskassor har numera äfven af generalguvernören bifalits.

— **Finska typografernes understödsförening** hade årsmöte den 12 dennes. Sedan redo-

görelse för föreningens värksamhet under 1898 afgifvits samt revisionsberättelsen uppläst och ansvarsfrihet beviljats bestyrelsen, skreds till val af bestyrelsemedlemmar till stället för de i tur afgående ordf., *A. Finander* samt hrr *W. Brandstake* och *A. J. Jakobsson*. Dessa återvaldes alla och till suppleant valdes hr *F. Saastamoinen*. Till revisorer af innevarande års räkenskaper utsågos hrr *John Berger*, *K. J. Mandelin* och *J. Sigell* samt till revisorssuppleanter hrr *A. Karjalainen* och *A. Stampell*.

— **För en asyl åt orkestlösa tidningsmän och typografer** har duman i Odessa gratis upplåtit en tomt, värd öfver 25,000 rubel. Dessutom beslöt duman till asylens underhåll bevilja ett anslag af 5,000 rubel om året. Sålunda är, skrifver en af platstidningarna, för den första asylen af detta slag i Ryssland existensen be tryggad. Grunden till asylbyggnaden kommer att läggas på 100:de årsdagen af skalden Puschkins födelse, den 8 inst. juni. Genom frivilliga bidrag har inom en kort tid för företaget hopbragts 16,000 rubel, hvarjämte en mängd byggnadsmaterial blifvit skänkt för samma ändamål. Insamlingen fortgår. Inalles erfordras för byggnadens uppförande en summa af 40,000 rubel.

— **Storartadt.** I statstryckeriet i Frankrike arbeta 350 sättere, 55 snäll- och 40 handprässar. I sätteriet finnes det vanligen 25 å 30,000 formar stående sats.

— **Arbetsinställelsen i Rumänien** fortfar allt ännu, dock i betydligt mindre skala. — Tils den 8 mars ha våra kämpande kolleger i Rumänien af Internationella sekretariatet i understöd emottagit 10,100 fr.

„Kartuttakaa liiton vararahastoa!“

Tällainen huomautus on säännöllisesti esiintynyt lihavilla kirjaimilla Gutenbergissa. Tähänastisiin tuloksiin nähden on tätä useimmilla tahoilla pidetty pelkkänä typograafilisena reunakoristeena, eikä siihen ole kiinnitetty senkään suurempaa huomiota. Tosin muutamissa painoissa Helsingissä on oivallettu tämän kassan tärkeä merkitys, vaan maaseudulla, jossa tätä arvattavista syistä tullaan kipeimmin kaipaamaan, ei tästä kassasta tiedetä mitään. Kuitenkin on tämä meidän tärkein tuki ja turva mahdollisien vastoin käymisien sattuessa. Lyöttäykäämme siis kaikki miehissä keräämään varoja tähän kassaan. Pienikin roponen, säännöllisesti suoritettuna, tuottaa suuria tuloksia. Meidän tulee käyttää kaikkia apukeinoja saadaksemme tämä kassa kohoamaan. Tässä emme saa kitsastella uhrauksillamme. Ajatelkaamme, että se on tämä rahasto, joka tuottaa kunnoitusta organisationillemme sekä pontta vaatimuksillemme.

— **Mitä on tehtävä?** Kuten tiedämme, löytyy piirissämme henkilöitä, jotka käsittämättömydessään eivät ole yhtyneet liittoon, vaan päinvastoin panettelullaan koettavat vahingoittaa organisationiamme. Kunkin liiton jäsenen velvollisuus tällaisessa tapauksessa on hyvillä neuvoilla koettaa saada heitä käsittämään yhtenäisyysaatteen suurta merkitystä. Vaan jos tämä ei auta, tulee meidän karttaa kaikkea läheisempää yhteyttä heidän kanssaan sekä sulkea heidät pois kaikesta toverillisuudesta ja katsoa heitä kaikissa asioissa kuolleiksi olennoiksi, joittenka kanssa emme ole missään tekemisissä. Tätä periaatetta on kirjaltajaliitossa Ruotsissa yleensä noudatettu, ja on tämä liitto työskennellyt menestyksellä, jota tuskin missään muualla tavataan.

— **Uusi osasto.** Loviisassa ollaan aikeissa perustaa uusi osasto liittoon.

— **Suomen Kirjaltajaliitto** on lahjaksi saanut 1,000 markkaa, jaettavaksi kirjaltajille, jotka mahdollisesti tapahtuvien sanomalehtien lakkauttamisen johdosta joutuvat työttömiksi.

— **Kirjaltajain matkaraha.** Tampereen kirjaltajayhdistyksen haettavaksi julistaman 900 mkn matkarahan ovat yhdistyksen stipendiallokunta ja johtokunta yksimielisesti antaneet kirjaltaja Juho K. Heikkilälle.

— **Kunnianosotus.** Kirjapainonhoitaja V. Pettersson täytti maalisk. 17 p:nä 50 vuotta. Sen johdosta kävivät hänen luonaan kunniaatervehdyksellä lauluseura „Kamraterna“ „Arbetets Vänner“-nimisen yhdistyksen puolesta ja vapaaehtoisen palokunnan soittokunta sekä kaksinkertainen kvartetti kirjaltajain yhdistyksen laulukunnasta y. m., jonka ohessa saapui useita sähkösanomia ja muita onnentoivotuksia.

— **Konsertin** antaa Helsingia Kirjalt. yhd. mieskööri suosiollisella avulla sunnuntaina t. k. 9 p:nä kl. 5 j. pp. Palokunnantalossa.

— **Kuollut.** Maaliskuun 30 p:nä kuoli täällä kirjaltaja *Kyösti Aleksander Junntila* ainoastaan 24 vuoden ikäisenä. Vainaja, joka oli syntynyt Oulussa, oli lyhemmän aikaa sairastanut keuhkotautia, joka pian lopetti hänen elämänsä. Hän oli tunnettu säännölliseksi työmieheksi ja työskenteli Suomal. Kirjall. Seuran kirjapainossa. Lähinnä häntä suremaan jäi leski ja pieni tytär.

— **Porin ja Loviisan Kirjaltajat** ovat yksimielisesti päättäneet yhtyä Liittohallituksen vastalauseeseen apurahojen suhtein.

— **Helsingin Kirjaltajayhdistys** on joukosta naiskansalaisia saanut vastaanottaa kauliin kukkakorin.

— **Suomen Kirjaltajain Apuyhdistys.** Senaatti on vahvistanut Suomen Kirjaltajain Apuyhdistyksen ja sen erinäisten apukassojen sääntöihin tehdyt muutokset.

— **Faktoriksi** „Viipurin Sanomain“ kirjapainoon Viipurissa on otettu 1 p:stä huhtikuuta Haminan Kansan kirjapainon nykyinen johtaja hra Y. W. Walkonen ja hänen sijalleen mainittuun kirjapainoon hra E. F. Penger K. Senaatin kirjapainosta Helsingistä.

— **Helsingin Kirjaltajayhdistyksen urheiluklubi** toimeenpani maalisk. 26 p. hiihtokilpailuja 5 ja 10 kilometrin matkoilla Kronbergin selällä. Kilpailuihin otti osaa 9 nuorukaista ja miestä 18 ja 31 vuoden välillä sekä 17 14–17-vuotista poikaa. Vanhemmat kilpailivat 10 ja nuoremmat 5 kilometrin matkalla. Palkintoja saivat:

10 kilometrin matkalla: I palk., merikiikarin ja kullatun jetonin, J. Holm Nya Pressenin painosta (43 m. 56 s.); II palk., herättäjäkellon ja hopeoidun jetonin, J. Nyman, Tilgmannin painosta (45 m. 15 s.); III palk., 1/2 tusinaa teelusikoita ja jetonin, W. Blomqvist Veilin ja Göösin painosta (46 m. 53 s.); IV palk., pikarin, A. Vi-berg, Veilin ja Göösin painosta (47 m. 7 s.); V palk., kellontelineet, A. Vatanen Veilin ja Göösin painosta (47 m. 22 s.);

5 kilometrin matkalla: I palk., teatterikiikarin ja kullatun jetonin A. Lehikoinen Suomal. Kirjall. Seuran kirjapainosta (22 m. 39 s.); II palk., herättäjäkellon ja hopeoidun jetonin, Högberg Päivälehtien painosta (23 m. 50 s.); III palk., puukon tuppineen ja jetonin, Y. Johansson Suomal. Kirj. Seuran painosta (23 m. 51 s.); IV palk., puukon tuppineen, A. Rosenberg Nya Pressenin painosta (24 m. 29 s.); V palk., linkkuveitsen J. Levander Simeliuksen perillisten kirjapainosta (25 m.); VI palk., linkkuveitsen, K. A. Strandberg Hufvudstadsbladetin painosta (25 m. 24 s.); VII palk., lämpömittarin, T. Malm Helsingin sentraalipainosta (25 m. 40 s.).

Kirjelaatikko.

Jukka. Kirjeenne myöhästyi. Kiitos lupauksesta!

Esiintulleesta syystä huomautamme, että Gutenbergiin aiotut kirjoitukset ovat lähetettävät viimeistään kolme päivää ennen kuukauden loppua, ennättääkseen seuraavaan numeroon.

Toimitus.

KIRJALTAJAIN YHDISTYKSEN MIESKÖÖRI

antaa suosiollisella avulla

KONSERTIN

Sunnuntaina Huhtikuun 9 päivänä kello 5 j. p.p.

PALOKUNNANTALOSSA.

Lähemmin ohjelmissa. ●●● Närm. genom program

TYPOGRAFERNES FÖRENING'S MANSKÖR

gifver med benäget biträde en

KONSERT

Söndagen den 9 April kl. 5 e. m.

i BRANDKÄRSHUSET.

Huomattavaa! Kaikkia Kirj. Yhdist. Laulukunnan entisiä ja nykyisiä jäseniä pyydetään ystävällisesti, että olisivat niin tunnollisia ja jalomielisiä, toisivat tai lähettäisivät Laulukunnalle kuuluvat nuotit, olkoot ne mistä laadusta tahansa, mitä pikemmin Yhd. huoneustoon tahi Laulukunnan kalustonhoitajalle F. Turuselle, Lastenkodonkatu 3.

Helsingissä 1899.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.